

HET BESTE UIT
TWEË WERELDEN

Soekarno's kleindochter in gesprek op Patria! MINISTERS UIT INDONESIA OP BEZOEK BIJ NUSANTARA

DOOR PETER HUIJS, BTH-THINKPICTURES
FOTO DANIELLE VAN COEVORDEN (TON KASTERMANS FOTOGRAFIE)

Indonesië, het Rijk van de Duizend Eilanden, kent geen AOW en er zijn ook nauwelijks andere sociale voorzieningen waarop ouderen kunnen terug vallen. Verzorgings- en verpleeghuizen als Nusantara's Rumah Saya of Patria zijn er alleen voor de allerrijksten. Van oudsher konden opa en oma vroeger als ze geen inkomen meer hadden op hun oude dag terugvallen op de kinderen. Maar dat wordt in de eenentwintigste eeuw steeds minder. Het platteland loopt leeg, kinderen trekken naar de stad, voor werkgelegenheid, maar ook voor een dynamischer leven dan alleen maar mooie natuur. Ook al zijn voor onze begrippen de kosten voor levensonderhoud in Indonesië niet zo duur – een oudere heeft pak 'm beet vijftieng euro per maand nodig voor basisbehoeften als voldoende maaltijden – een gelukkige levensavond en een waardig einde houden wel meer in.

De Indonesische gezondheidszorg is van oudsher tamelijk versnipperd: er zijn (goede)

PUAN MAHARANI IS EEN POLITICA DIE DOOR DE WOL GEVERFD IS. ZIJ IS EEN KLEINDOCHTER VAN DE EERSTE INDONESIAISCHE PRESIDENT SOEKARNO EN HET DERDE KIND VAN MEGAWATI – DE EERSTE VROUWELIJKE PRESIDENT VAN DE REPUBLIEK.

particuliere verzekeringen voor degenen die het zich kunnen veroorloven, er zijn enkele staatsvoorzieningen voor de allerarmsten, en verder zijn er NGO's die op specifieke gebieden ondersteuning bieden. De grote middengroep van de bevolking was tot voor kort op zichzelf aangewezen, want ze hebben te weinig inkomen om zich te verzekeren en te veel voor de armenzorg. Daarom introduceerde de Indonesische regering van de nieuwe president Joko Widodo vorig jaar een Obamacare-achtig verplicht nationaal stelsel van gezondheidszorg: Jaminan Kesehatan Nasional (JKN), letterlijk vertaald de Nationale Gezondheidsverzekering. Een ambitieus project met als doel dat in 2019 voor iedereen

basiszorg is gegarandeerd. Iedere verplicht verzekerde burger heeft in dat jaar toegang tot een waaier aan zorg en openbare gezondheidsdiensten, wat evenwel voor een groot deel nog moet worden opgezet. Daaronder valt ook ouderenzorg. Dat dat met horten en stoten gaat zal niemand verbazen, want dit megaproject moet worden geïmplementeerd in een gigantische archipel, bestaand uit meer dan zeventienduizend eilanden.

Het was in het kader van Jokowi's nationale gezondheidsverzekering dat een hoge delegatie uit Indonesië Nederland bezocht. De minister van Cultuur en Welzijn Puan Maharani en Nila Moeloek van Volksgezondheid maakten

een toer langs Nederlandse gezondheidsinstellingen, waarbij ze vooral grote belangstelling toonden voor de ouderen- en bejaardenzorg. Terzijde: Puan Maharani is een politica die door de wol geverfd is. Zij is een kleindochter van de eerste Indonesische president Soekarno en het derde kind van Megawati – de eerste vrouwelijke president van de Republiek. In die periode, van 2001-2004, vergezelde Puan Maharani haar moeder reeds op alle buitenlandse reizen.

En zo had de delegatie Nusantara in haar reisschema opgenomen. Want de cultuurspe-

cifieke aanpak van de Nusantara-ouderenzorg houdt wel meer in dan gezamenlijk gezellig Indisch eten in de kumpulan. 'Onze zorg is veelomvattender', stelt Frans Broekhuizen, bestuurder van Nusantara. 'Tijdens een bijeenkomst in Den Haag kon ik aan de delegatie al een powerpoint presenteren waarin ik inging op de voordelen van onze specifieke zorg- en verplegingaanpak voor de oudere Indische en Indonesische mens. Juist in de laatste jaren zijn we in de kennis daarvan enorm gegroeid. Indische mensen, zo blijkt, worden namelijk heel anders oud dan de Westerse mens. Dat heeft te maken met de erfelijke eigenschappen

INDISCHE MENSEN, ZO BLIJKT, WORDEN NAMELIJK HEEL ANDERS OUD DAN DE WESTERSE MENS. DAT HEEFT TE MAKEN MET DE ERFELIJKE EIGENSCHAPPEN EN HOE DIE ZICH GEDRAGEN. DE INDISCHE MENS KENT EEN HEEL ANDER GEZONDHEIDSSPECTRUM, EN DAAROM KOMEN ER OOK OP LATERE LEEFTIJD HEEL ANDERE AANDOENINGEN VOOR.

en hoe die zich gedragen. De Indische mens kent een heel ander gezondheidsspectrum, en daarom komen er ook op latere leeftijd heel andere aandoeningen voor. Het blijkt dat naarmate de Indische mens ouder wordt, hij minder controle krijgt over hoe die erfelijke eigenschappen zich kunnen voordoen. Met name eerder opgelopen trauma's hebben hier invloed op. Dat moet je begrijpen, je moet de oorzaken kennen, zodat je adequaat kunt inspelen op wat zich aandient. Dus als je ouderenzorg inricht, is het wijs beleid om de expertise die er is daarbij te betrekken. Nusantara hoort, met name wat de praktijk van die specifieke zorg betreft, tot een van de weinige kenniscentra op dit gebied.'

De Indonesische delegaties wilden zien of er samenwerkingsverbanden mogelijk zijn. Te denken valt aan uitwisseling op vakgebied: verzorgenden en verplegers die bij Nusantara vakkennis en speciale behandelingen leren. Maar ook andersom, in uitwisselingsprogram-

BEZOEK ONZE VOLLEDIG VERNIEUWDE SITE: WWW.NUSANTARA.NL

ma's. Zeker voor oudere mensen kent Indonesië een cultuur van massages en toepassingen van oliën en balsems. Ook al zet Nusantara die praktijken al in bij Patria, Rumah Saya en Rumah Melati, toch valt er op dat gebied nog veel te leren.

Broekhuizen: 'Er bestaat een oude Indische zegswijze: Te kunnen zorgen voor hen die eens voor ons zorgden, is de grootste eer. Wij geven aan al onze bewoners en al onze medewerkers mee dat we in Nusantara werkelijk het beste uit twee werelden bieden. Ons streven is Westerse science met de subtiele Oosterse fijngevoeligheid te combineren. We doen dat

wetenschappelijk, onderbouwd, maar ook praktisch; in de eigen cultuur van de cliënt, in onze voeding, in onze benadering en in verzorging en verpleging. Naar de delegatie benadrukten we dat we daarbij niet uitsluiten. We stellen ook niet dat het één beter is dan het andere. Volkeren, rassen, ze hebben hun eigen achtergrond, ze hebben hun eigen ontwikkeling doorgemaakt, en ieder volk brengt een eigen geneeskunst en zorg voort. Koester dat vooral, breng het samen. Als het ons lukt iets van dat denken over ouderenzorg aan de toekomstige Indonesische ouderenzorg te kunnen meegeven,

is onze missie al geslaagd. Maar hopelijk komt er veel meer uit voort. We hebben bijvoorbeeld voorgesteld een gezamenlijke pilot te ondernemen door een eerste ouderenzorginstelling in Indonesië op te zetten.'

Broekhuizen is een overtuigd pleitbezorger van Nusantara's multifunctionele aanpak. De delegatie was onder de indruk, en nam de tijd om met de bewoners (in het Indonesisch!) te communiceren. Terug in Indonesië staat hun een enorme taak te wachten: het doorvoeren van een plan van aanpak voor algemene zorg en ouderenzorg, in een land van circa 250 miljoen inwoners. De expertise van Nusantara op het gebied van samenbrengen van structuur en kennis, van lokale geneeskundige ervaring en state-of-the-art Westerse geriatrie, en van het implementeren van management in de Indonesische cultuur kan daarin een grote hulp zijn. •

'ER BESTAAT EEN OUDE INDISCHE ZEGSWIJZE: TE KUNNEN ZORGEN VOOR HEN DIE EENS VOOR ONS ZORGDEN, IS DE GROOTSTE EER. WIJ GEVEN AAN AL ONZE BEWONERS EN AL ONZE MEDEWERKERS MEE DAT WE IN NUSANTARA WERKELIJK HET BESTE UIT TWEE WERELDEN BIJEN.'

HET BESTE UIT
TWEË WERELDEN

PATRIA
Ceintuurbaan 281
1402 HM Bussum
T (035) 6926111

RUMAH MELATI
Raemdonckstraat 76
1336 AL Almere
T (036) 529 62 97

RUMAH SAYA
Klein Hattem 34
7339 HJ Ugchelen
T (055) 534 00 10

INDISCHE GASTVRIJHEID IS VANZELFSPREKEND

Zoekt u voor uzelf of voor familie een plek waar de verzorgers het leven en behoeften van ouderen echt kennen en begrijpen? Zoekt u een thuis waar het respect, de kwaliteit en het persoonlijk aspect meetellen?

U VINDT DIT IN ONZE WOONZORGEN VERPLEEGHUISCENTRA
Wij leveren professionele intramurale- en extramurale zorg vanuit de Indische achtergrond en cultuur. Vanzelfsprekend op basis van persoonlijke invulling en vrijheid om eigen keuzes te maken voor uw dagindeling. Met aandacht en ruimte voor herinneringen en activiteiten aan Nederlands-Indië. En als expertisecentrum zijn onze medische kennis en verpleging helemaal afgestemd op de cultuurspecifieke eigenheid van de

Aziatisch-Indische mens. Bij Nusantara vindt u de gezelligheid en saamhorigheid van de Indische gemeenschap. Spontaneïteit en gastvrijheid, 'net als thuis', waar de familiesfeer duidelijk tot uitdrukking komt.

U ruikt, proeft, voelt en hoort het voormalig Nederlands-Indië, die herinneringen van vroeger doen herleven. Dit alles vindt u terug in de activiteiten die wij organiseren, zoals muziek- & dans-, kumpulan- en makan-activiteiten.

BENT U GEÏNTERESSEERD?

Bel ons op telefoonnummer (055) 534 00 10 of stuur een e-mail info@nusantara.nl.

www.nusantara.nl

Ja,
ik word
abonnee!

12 x moesson voor € 47,65

én krijg
het boek
Een ongeduldig verlangen
van Willem Nijholt
cadeau!*

*Deze aanbieding geldt zolang de voorraad strekt, alleen voor postadressen in Nederland en als u het afgelopen jaar geen abonnee geweest bent.

Nu
verkrijgbaar!

INDISCHE KUNST KALENDER

Samen met het Zeeuws Veilinghuis heeft Moesson ook dit jaar weer een prachtige Indische Kunstkalender gemaakt.

De kalender voor 2017 bevat een selectie van de mooiste werken van Indische en Indonesische schilders, waarin land en volk de hoofdrol spelen. Een deel van de opbrengst van de Indische Kunstkalender gaat naar de Stichting Halin.

Bestel nu de Indische Kunstkalender in Moessons webshop voor € 11,95 (incl. € 2,- verzendkosten). Offline bestellen kan ook: maak het bedrag over op NL771NGB0000006685 t.n.v. Moesson in Amersfoort onder vermelding van 'Indische kunstkalender'. Vergeet niet ook de adresgegevens te vermelden! De kalender wordt zo snel mogelijk opgestuurd.